

Handläggare

Diarienummer
15KS/86

Ann Hagström
Samhällsbyggnadskontoret

Kommunfullmäktige

Bildande av naturreservat vid Hamnskogen-Eriksberg, Djurö

Förslag till beslut

1. Samrådsredogörelsen godkänns.
2. Värmdö kommun bildar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), naturreservat inom det område på fastigheterna Djurö 1:85 och 1:86 som redovisas i bilaga 1-2.
3. Värmdö kommun fastställer, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd, bifogad skötselplan i bilaga 3.
4. Naturreservatets namn ska vara Hamnskogen-Eriksberg.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Kommunstyrelses planutskott godkände 2016-03-22 § 9, förslaget till samrådshandling. Området är med i kommunens översiktsplan som förslag till nytt naturreservat. Ett av översiktsplanens mål är att skyddet av tätortsnära naturområden ska prioriteras och området har därför i naturreservatsplanen från 2013 högsta prioritet.

Samråd har hållits mellan 23 mars - 31 maj 2016. Det har överlag inkommit positiva synpunkter om att bilda naturreservat i området. Flera synpunkter som inkommit har varit relevanta för att göra mindre tillägg och justeringar av föreskrifter, skötselplan och kartor. Några synpunkter har inte kunnat tillgodoses då de bedöms strida mot syftet eller inte kan regleras av miljöbalkens eller av naturreservatets föreskrifter.

I förslag till beslut fanns vattenområde med som tillhörde Djurö 4:239. Då förvaltningen inte haft någon framgång i förhandlingarna med markägaren är dessa delar borttagna ur förslag till beslut. Avdelningen tror ändå att miljön kan bevaras och nyttjas av allmänhet då vattenområdet som helhet ligger inom strandskyddat område.

Naturreservatet har tidigare kallats för Eriksbergsskogens naturreservat. Under samrådet har det kommit fram flera synpunkter om namnet där enskilda personer påpekat att Eriksbergsskogen är ett nytt namn medan skogens namn sedan långt tillbaka varit Hamnskogen. Andra personer har hävdat att det nya namnet numera är väl inarbetat och bör bibehållas. Förvaltningen har utrett frågan och kommit fram till att reservatet bör

heta Hamnskogen-Eriksberg. Namnet är unikt och ger en koppling till Djurö och Djurhamn samtidigt så bibehålls namnet Eriksberg eftersom det använts sedan några år tillbaka.

Området har höga naturvärden, rik kulturhistoria och stora kvaliteter som rekreationsskog och är ett av tre större sammanhängande skogsområden på Djurö. Skogen och stränderna har mycket stora kvaliteter som rekreationsskog och är värdefullt för friluftslivet och naturpedagogik. Det finns en tydlig koppling mellan naturreservatet och Björkås då det finns en bra och säker gångväg från centrum via lokalgator till naturreservatet. Därmed kan elever från skolor och förskolor promenera till reservatet samt att verksamheter som café, restaurang och handel i centrum kan gynnas av närheten till reservatet.

Karta: Hamnskogen-Eriksberg ligger på östra Djurö, på gångavstånd från Björkås centrum, markerat med mörkgrönt.

Bakgrund

Sedan 2004 har Djurö byalag i olika skrivelser till kommunen begärt att området ska bli naturreservat. Kommunen har i svar till byalaget varit positiv till ett reservat i området och har i översiktsplanen och naturreservatsplanen pekat ut området som nytt reservat med högsta prioritet.

Skogen har mycket höga sociala värden då den ligger nära centrumområde, skola och förskola samt att Djurö i sin helhet är en mycket tätbebyggd ö. Värden för både natur och friluftsliv utgörs av att skogen är variationsrik, har en lång obebyggd strandsträcka och ett flertal områden med höga naturvärden. Till exempel finns här Värmdös största hägerkoloni. Historiskt sett är området mycket intressant både ur ett lokalt och regionalt perspektiv. Djurhamn var under perioden 1450-1700 en av Stockholms viktigaste hamnar och fungerade som hamn för örlogs- och handelsfartyg. De inre delarna av den forna

hamnen ligger idag, på grund av landhöjningen, långt in i skogen. Under 2007 och 2008 gjordes arkeologiska utgrävningar där man bland annat fann ett svärd från 1500-talet.

Området ligger på Östra Djurö, öster om Björkås centrum. Förutom Eriksbergs skogsområde omfattar reservatet även Svinholmen och Gärdsudden. Här ligger även en VA-anläggning och en större båtklubb som inte ingår i naturreservatet.

Efter beslut i kommunstyrelsen planutskott den 22 mars 2016 har samråd hållits mellan 23 mars - 31 maj 2016. Öppet hus med utställning och information har hållits vid två tillfällen under samrådet, ett i Gustavsberg och ett på Djurö. Ingen synpunkt har varit emot ett reservat i området som helhet. Som framgår av samrådsredogörelsen så finns det flera synpunkter som varit relevanta för att göra mindre tillägg och justeringar av föreskrifter, skötselplan och kartor. Några synpunkter har inte kunnat bemötas då de bedöms strida mot reservatets syfte eller i övrigt inte kan regleras av miljöbalkens eller av naturreservatets föreskrifter.

I förslag till beslut fanns vattenområde med som tillhörde Djurö 4:239. Syftet med att ha med området var för att långsiktigt skydda undervattensmiljöer och att ha en tydlig gräns för naturreservatet. Vid förhandlingar med markägaren har denna inte velat att vattenområdet ska ingå i reservatet. Förvaltningen bedömer att naturvärdena på denna fastighet till viss del kan bevaras och området nyttjas av allmänheten då det som helhet ligger inom strandskyddat område. Enligt förslaget till beslut ingår inte de områden som ligger inom Djurö 4:239 i det nya naturreservatet.

Naturreservatet har tidigare kallats för Eriksbergsskogens naturreservat. Under samrådet har det kommit fram flera synpunkter om namnet där enskilda personer påpekat att Eriksbergsskogen är ett nytt namn, ca. 10 år gammalt, medan skogens namn sedan lång tid varit Hamnskogen. Andra personer har hävdat att det nya namnet numera är väl inarbetat och bör bibehållas. Förvaltningen har utrett frågan och kommit fram till att reservatet bör heta Hamnskogen-Eriksberg (bilaga 4). Dels för att skogen tidigare tillhört fastigheten Hamn, historiska kartor visar på tydlig koppling mellan Djurhamn och nyttjande av skogen samt att namnet är unikt och ger en koppling till Djurös intressanta historia. Samtidigt så bibehålls namnet Eriksberg som använts sedan några år tillbaka.

Ärendebeskrivning

Tidplanen är att kommunfullmäktige fattar beslut om att bilda naturreservat i oktober/november 2016. Beslutet gäller att bilda naturreservat i område enligt karta i bilaga 1, föreskrifter samt skötselplan.

Kommunens beslut och föreskrifter ska kungöras enligt bestämmelsen i kommunallagen och miljöbalken. Efter att beslutet kungjorts i lokala tidningar (Dagens nyheter och Nacka-Värmdö posten) har sakägare (d v s de som har särskild rätt till markområdet, exempelvis markägare eller arrendatorer) och myndigheter tre veckor på sig att överklaga beslutet. Överklagande görs till Länsstyrelsen.

Om det finns särskilda skäl får kommunen i framtiden medge undantag, dispens, från reservatsföreskrifterna. Om det finns synnerliga skäl får kommunfullmäktige helt eller

delvis upphäva beslutet om naturreservat.

Enligt förslaget till beslut ska Värmdö kommun förvalta reservatet och ansvara för skötsel och underhåll. Stor del av skogen lämnas för fri utveckling och kräver ingen skötsel. Skötsel gäller främst brynzoner och mindre områden med lövskog samt anläggningar för friluftslivet. Då kommunen är markägare har kommunen redan idag ansvar för detta.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Vid en sammanvägning mellan enskilda och allmänna intressen enligt 7 kap. 25 § miljöbalken finner förvaltningen att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, förordna om föreskrifter och att fastställa en skötselplan.

Efter inkomna synpunkter och utredningar anser förvaltningen att naturreservatets namn ska ändras från det tidigare föreslagna namnet Eriksbergsskogen till Hamnskogen-Eriksberg naturreservat.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunfullmäktige beslutade inför 2016 om investeringsbudget för naturreservat. Kostnader för samråd med berörda parter, inventeringar, markera ny vandringled och skyltning ryms inom ramen för investeringsbudgeten.

Preliminär bedömning är att kostnad för framtida skötsel av reservatet ligger i stort sett inom ramen för befintlig budget för skogsbruksplan och befintlig budget för skötsel av spår och leder. Budgeten för skötsel av området behöver troligen utökas med ca 40 000 kronor per år.

Förvaltningen kommer efter beslut i kommunfullmäktige att ansöka om statligt bidrag för att kommunen undantar sin egen mark från skogsbruk.

Konsekvenser för miljön

Ett reservat innebär ett långsiktigt skydd enligt miljöbalken med syfte att bevara ett naturområde för rekreation och friluftsliv samt bevara områden som är viktiga för hotade och känsliga djur- och växter.

Grönområden kommer i framtiden att spela en allt viktigare roll som klimatreglerare i tätorter. Bladverket tar upp koldioxid och luftföroreningar och bidrar till bättre luftkvalitet.

Konsekvenser för medborgarna

Skydd av ett grönområde nära intill ett centrumområde som Björkås är en del av en långsiktig hållbar samhällsutveckling och god bebyggd miljö. Enligt Folkhälsoinstitutet bidrar naturområden nära boendemiljöer till fysisk och psykisk hälsa.

Konsekvenser för barn

Ett långsiktigt skydd kommer att innebära att grönområdet som ligger nära intill skolor och förskolor säkerställs på lång sikt.

Ärendets beredning

- Värmdö kommunstyrelses planutskott godkände 2015-02-18 § 11 start-PM.
- Ärendet har beretts av samhällsbyggnadsavdelningen. Interna projektmöten har hållits med VA-enheten, tekniska driftenheten och kultur- och fritidsenheten.
- Kommunikation och vägledning har skett med Länsstyrelsen i Stockholm.
- Möten har hållits med privat markägare, Gärdsuddens Samfällighetsförening och Djurö båtsällskap.
- Samråd har hållits mellan 23 mars - 31 maj 2016. Öppet hus med utställning och information har hållits vid två tillfällen under samrådstiden, ett i Gustavsberg och ett på Djurö.

Handlingar i ärendet

Nr	Samrådshandlingar	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Beslut och reservatsföreskrifter	Bilaggs
2	Beslutskarta	Bilaggs
3	Skötselplan med bilagor	Bilaggs
4	Utredning namn på naturreservatet	Bilaggs
5	Samrådsredogörelse	Bilaggs

Beslut i ärendet

KS 2008-11-12 § 306	KS beslutar att möjlighet att bilda naturreservat vid Eriksbergsskogen ska utredas inom ramen för översiktsplan.
KF 2011-12-14	Antagande översiktsplan, Eriksbergsskogen pekas ut som förslag till nytt naturreservat
SPN 2012-05-22 § 72	Beslut att uppdra åt samhällsbyggnadskontoret att ta fram en samlad strategi för att bilda kommunala naturreservat.
SPN 2013-06-04 § 49	Samhällsplaneringsnämnden godkänner naturreservatsplan
KS 2015-02-18 § 11	KSPU beslutar om start-PM för naturreservat vid Djurö
2016-03-22 § 9	KSPU beslutar om samråd för naturreservat vid Djurö

Sändlista för beslutsexpediering

Samhällsbyggnadsavdelningen

Tekniska driftavdelningen

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Henrik Lundberg
Samhällsutvecklingschef